

HARIDUS- JA NOORTEAMET

Sotsiaalvaldkonna e-tasemetööd

Moonika Oll
Anu-Liis Ainsalu
HARNO

Mis on sotsiaalvaldkonna tasemetööd?

- Hõlmavad inimeseõpetust, ühiskonnaõpetust, ajalugu, gümnaasiumis ka inimgeograafiat
- Mõõdavad õppekavas sisalduvaid valdkonna- ja nendega seotud üldpädevusi, mitte üksikute ainete õpiväljundeid.
- I-IV kooliaste
- Toimuvad alati õppeaasta teises pooles
- Testide andmekogus (EIS)
- Ei hinnata hindega, tagasiside kirjeldav
- I-III kooliastmes sisaldavad hoiakute ja väärtuste küsimustikke

Sotsiaalvaldkondlik pädevus

Hakkamasaamine
iseendaga

Suhtlus- ja koostööpädevus

Kodaniku- ja
ühiskonnapädevus

Infopädevus

Kultuuripädevus

Tervisepädevus

Hakkamasaamine
ühiskonnas (suhted
võimu ja riigiga)

Baastase

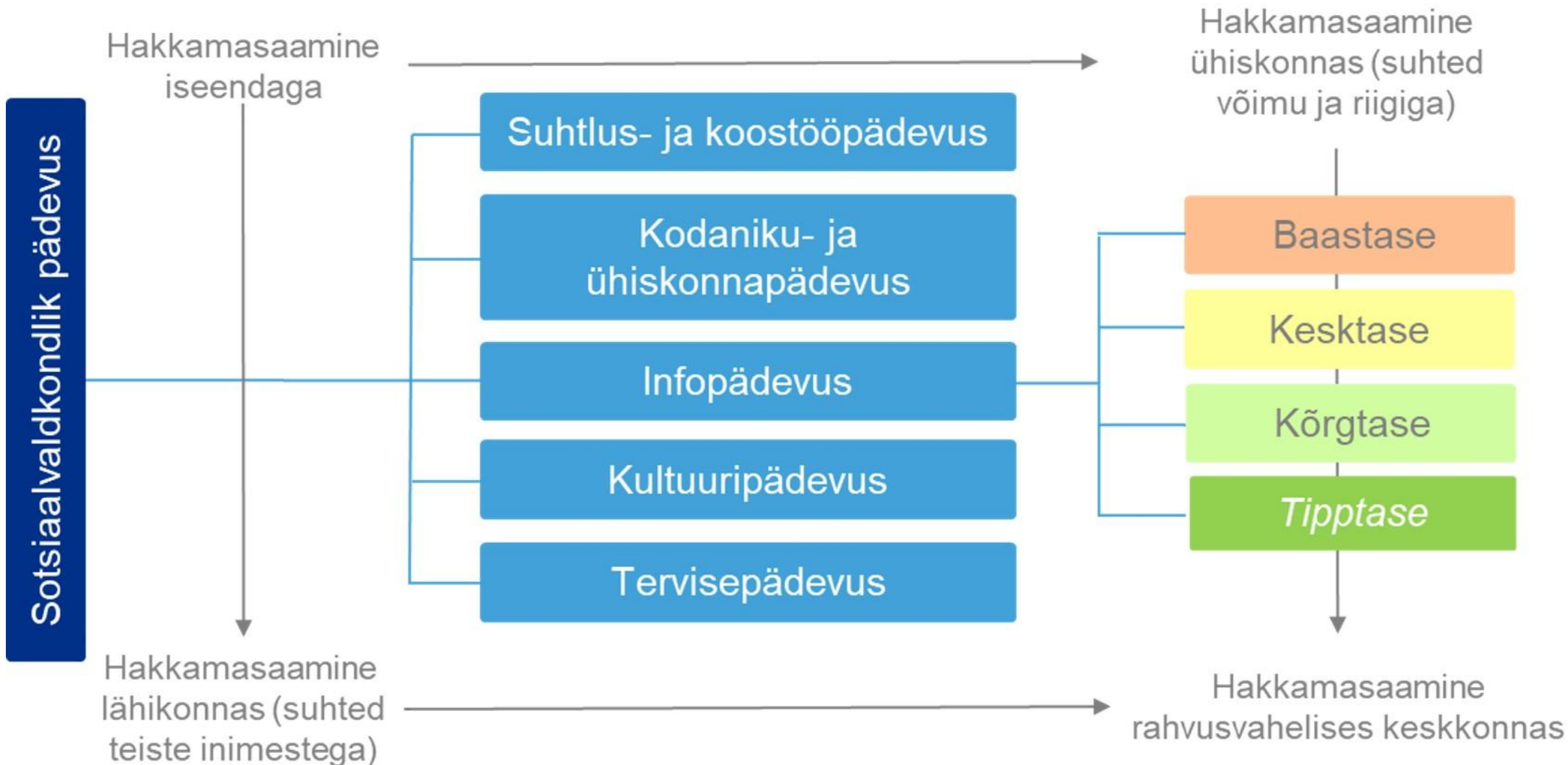
Kesktase

Kõrgtase

Tipptase

Hakkamasaamine
lähikonnas (suhted
teiste inimestega)

Hakkamasaamine
rahvusvahelises keskkonnas

Eri kooliastmetes mõõdetavad aspektid

	I kooliaste	II kooliaste	III kooliaste	IV kooliaste
suhtlemine ja koostöö				
ühiskond ja kodanik				
kultuur				
infopädevus				
tervis				

	I kooliaste (3. klass)	II kooliaste (6. klass)	III kooliaste (9. klass)	IV kooliaste (12. klass)
Toimumisaeg 2026	13.–15. mai	19.–21. mai	31. märts – 02. aprill	03.–05. märts
Kestus	45 min	45 min	90 min	150 min
Osalejaid (2025)	5647	4909	1913	719
Fookuses olevad terviseteemad	toitumine, liikumine, uni, abi kutsumine	-	stressiga toimetulek, riskikäitumine, seksuaaltervis. <i>Allikakriitika terviseinfo kohta</i>	seksuaaltervis, vaimne tervis, füüsiline tervis
Küsimustikud	tervise väärtustamine; koostöö väärtustamine	demokraatia väärtustamine; koostöö väärtustamine	demokraatia väärtustamine; tervise väärtustamine	-

I kooliastme tasemetöö

- Tervisliku eluviisi alateema keskmine lahendusprotsent 79%

Osatakse/teatakse:

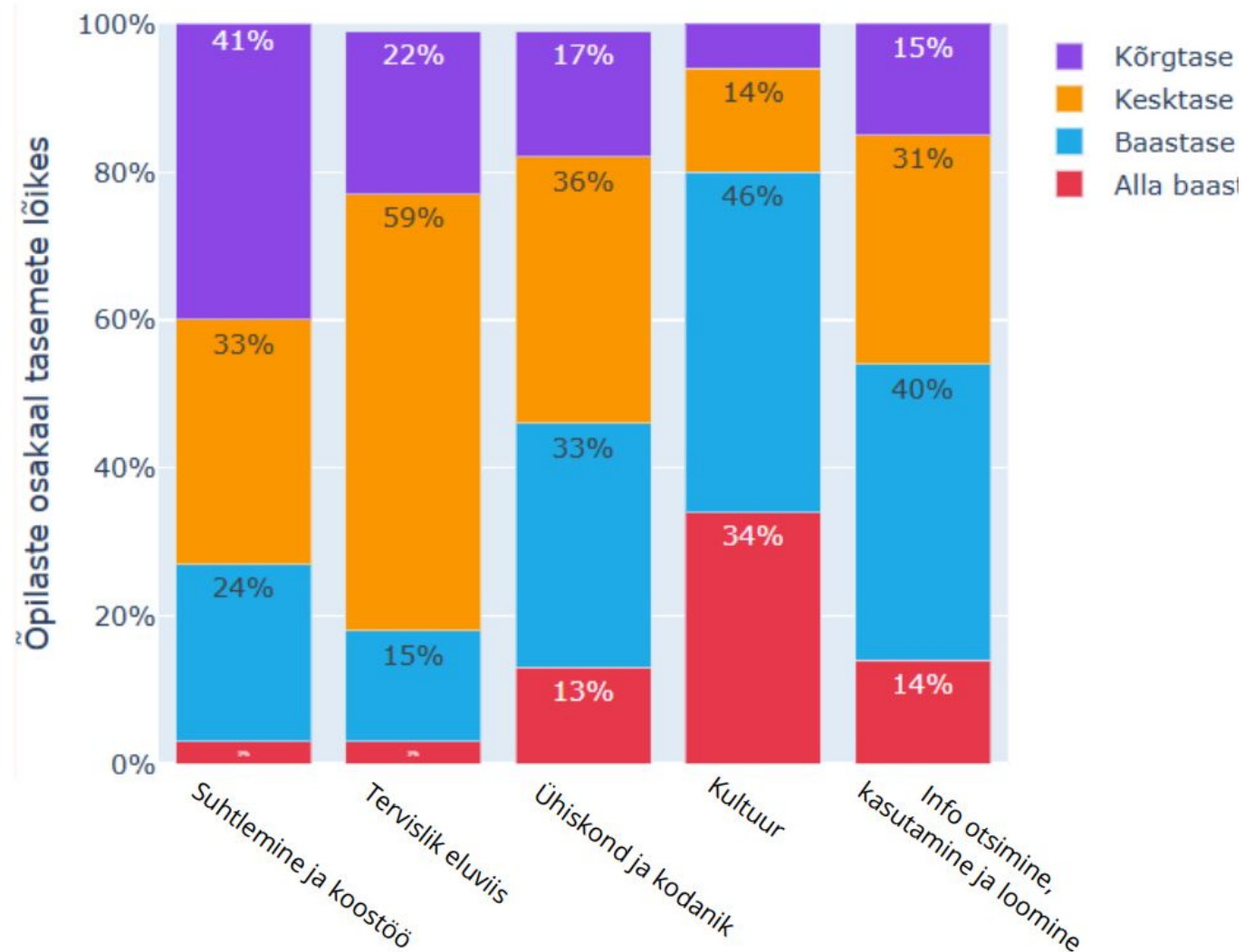
- Liikumise tähtsust ja mis aitab päevast aktiivsust suurendada
- Une olulisust, kui palju peaks magama

Veel peab harjutama:

- Mis on tervislikud snäkid?
- Kuidas erinevad tegevused/harjumused mõjutavad vaimset tervist?

85% peavad ka tervislikku eluviisi oluliseks

III kooliaste

- Suhtlemine ja koostöö & tervis kõige paremate tulemustega

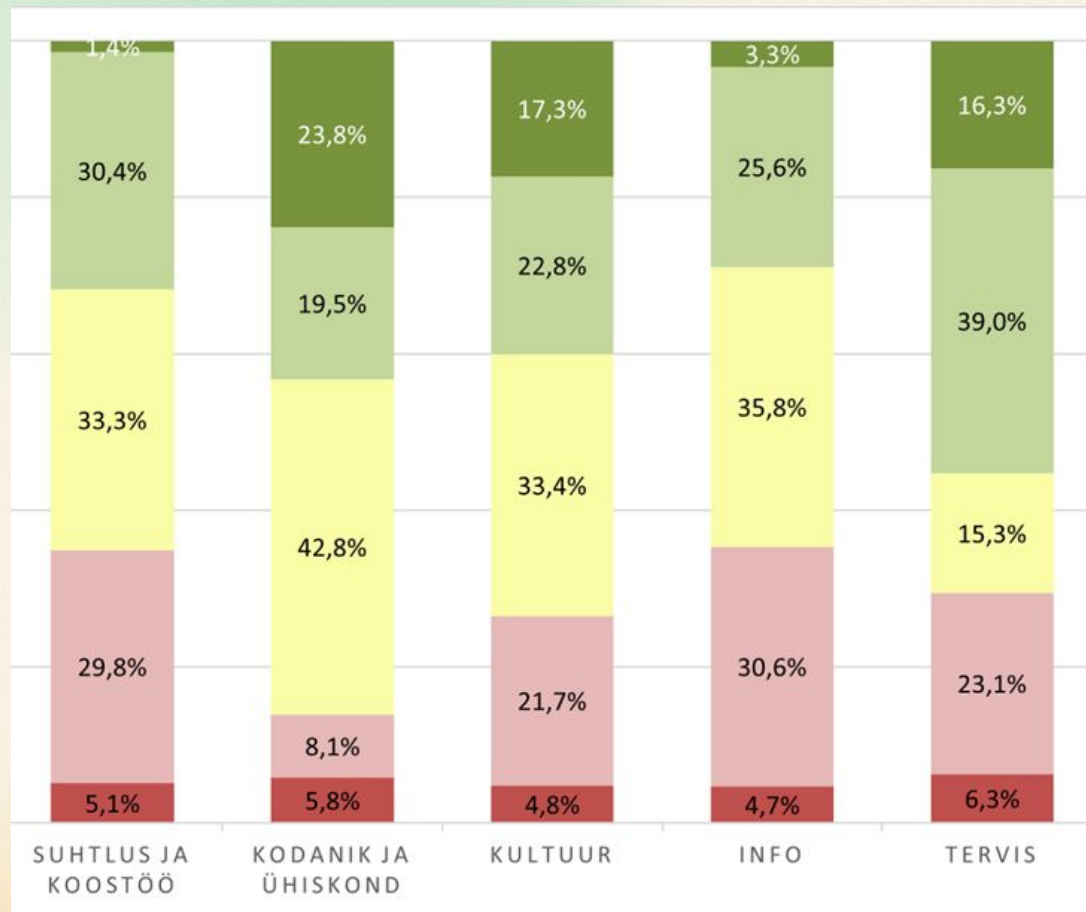
Tervise teemal siiski:

- 36% vastanutest arvab, et inimese seksuaalne orientatsioon on tema elukeskkonna tulemus.
- Millal on turvaline astuda seksuaalvahekorda?
- Pea 30% vastanutest arvab, et HIV levib ainult meeste seas.
- 86% teab, et kondoom kaitseb mh HIV eest
- Lisaks tuleks harjutada allikakriitikat tervisliku eluviisi teemadel

IV ka tasemetöö alused

	Baastase	Kesktase	Kõrgtase & tiptase
Üld-prints iip	<i>Teab põhimõisteid. Toob nähtuste kohta näiteid, kirjeldab objekte, suhteid ja nähtusi ühest vaatevinklist ja eraldiseisvana.</i>	<i>Seostab nähtusi omavahel, teeb üldistusi ja annab põhjendatud hinnanguid. Teeb järeldusi ja üldistusi lihtsamate konkreetse valdkonnaga seotud probleemide lahendamisel. Lihtsamate ülesannete lahendamisel põhjendab enda lahendusi ja nende adekvaatsust.</i>	<i>Suudab lisaks ainetevaheliste seoste nägemisele ja üldistamisvõimele analüüsida sündmusi, süsteeme ja protsesse erinevatest vaatenurkadest ja vastastikseostes, integreerida analüüsi erinevate ainete teadmisi, näha sündmuste ja protsesside võimalikke tagajärgi ning pakkuda sotsiaalselt vastutustundlikke lahendusi.</i>
Tervise-pädevus	<i>Teab tervisliku eluviisi põhiprintsiipe – kasulikke ja kahjulikke tegevusi nii füüsilise, vaimse, emotsionaalse kui ka seksuaaltervise osas.</i>	<i>Oskab probleeme ennetada ja nende ilmnedes abi otsida. Mõistab, kuidas tervisega seotud probleemid ja halvad valikud, sh (kaas)sõltuvus, mõjutavad inimese heaolu ja suhteid.</i>	<i>Suudab analüüsida seoseid ühiskondliku arengu ja tervisekäitumise vahel.</i>

IV kooliastme tasemetöö üldtulemused ja tulemuste kvaliteet

NB! Tulemusi mõjutavad probleemid üksikute ülesannetega (ülehindamine, tehniliselt liiga keerukad lahendused)

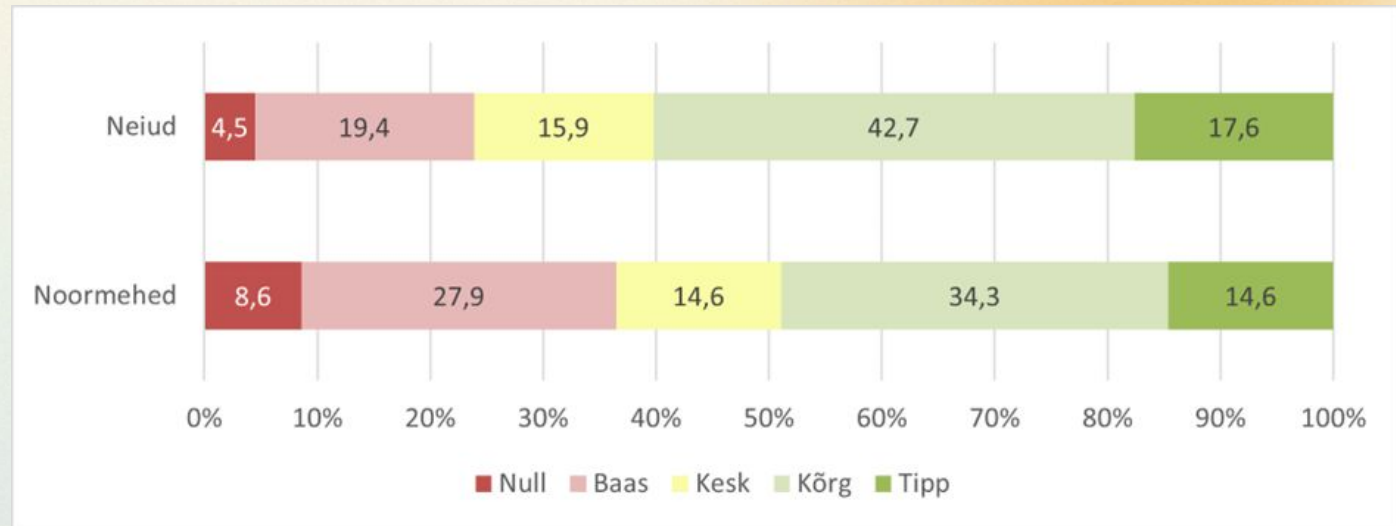
-> kõrgtaseme õpilasi on kesktaseme arvelt liiga palju!

Baastasemeta õpilaste osakaal kõige suurem. Võrreldav 2024. aasta valimi tulemusega.

Teiste aspektidega võrreldes keskmised tulemused.

Soolised erinevused terviseteadmistes

- Üks kahest aspektist, kus neidude ja noormeeste tulemuste vahel on statistiliselt oluline erinevus esimeste kasuks.
- Märkimisväärne vahe on sees ülesandes, kus õpilane peab eristama terveid suhtemustreid ebatervetest ja ahistavatest. Noormeestel on suurem tõenäosus pidada ebaterveid mustreid normaalseteks ja ahistavaid ainult ebaterveteks. Kuigi, näiteks 5% poistest peab partneri seksuaalsete piiride eiramist suhte normaalseks osaks.
- Koostöös mõne teise ülesande ja uuringuga panevad need tulemused püstitama hüpoteesi, et neidude ja noormeeste väärtused ja vaated on muutumas üha erinevamaks.

Peamised probleemkohad faktiteadmistes

Rasestumisvastased vahendid

Õpilased ei oska õigesti hinnata beebipillide tõhusust. Vaid 46% õpilastest teab, et pillid ei ole 99% tõhusad. 8% arvab, et katkestatud suguühe kaitseb suguhaiguste ja rasestumise eest. 15% usub, et kaks kondoomi on parem kui üks.

Toitumisalased teadmised

Tervislikul ja ebatervislikul tehakse vahet, aga näiteks portsjonite suurusele lähenetakse tunnetuslikult.

Ei tunta toit- ja mineraalainete funktsioone. Ei osata vältida riske.

Puudulikud kõrgtaseme oskused

- Seoste nägemine individuaalsete valikute ja ühiskondliku mõju vahel.
- Terviku tajumine/nägemine.
- Argumendi koostamine, väidete tõestamine.
- Eneseväljendusoskus, mõtteselgus.

Soovitused

01

Terved suhted

Keskenduda ohumärkidele ja võrdsusele suhetes. Suhtlemisoskus. Väärtused.

03

Toitumine

Praktilised harjutused (nt kaloraaži arvutamine). Toitained. Infopädevus ja allikakriitika, teaduslik mõtlemine.

02

Seksuaaltervis

Rasestumisvastaste vahendite tugevad ja nõrgad küljed, müütide kummutamine.

04

Tervisevalikute mõju

Seoste nägemine. Argumenteerimine. Vastutus.

Infoks

Hindamise kunst: sotsiaalvaldkonna ülesannete koostamise
teooria ja praktika | Juhan - täienduskoolituste infosüsteem